

ИРАС Вх. № 278 / 13.07.2016.

РЕЦЕНЗИЯ

ОТ ПРОФ. ДИМИТЪР Д. ГЮРКОВ, ДОКТОР

на дисертационния труд на ИВАЙЛО ИЛИЕВ ИЛИЕВ на тема:
"ЕКСПЕРИМЕНТАЛНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ ЗА ВЛИЯНИЕТО НА МОДИ-
ФИЦИРАНИ ТРЕНИРОВЪЧНИ ЗАНИМАНИЯ С КУЛТУРИСТИЧНА
НАСОЧЕНОСТ ВЪРХУ ОРГАНИЗМА НА СТУДЕНТИ", за присъж-
дане на образователната и научна степен "ДОКТОР"

Проблемът за търсене на най-ефективни форми за повишаване на силовите възможности на човека е колкото стар, толкова и непреходен. На този проблем е посветена и разработката на Ивайло Илиев. Разполагайки с контингент от студенти, той е организиран тренировъчна работа с тях, съпроводена от систематизирано наблюдение по класическа схема: експериментална и контролна групи, с които е работил в подължение на 18 месеца, с начални и крайни резултати, сравнявани чрез утвърдени статистически методи.

Резултатите от проведения експеримент са изложени в дисертационния труд върху общо 309 страници. Структурно основният материал е представен в три глави.

В първа глава ("Постановка на проблема, литературен преглед") авторът анализира публикации у нас и в чужбина предимно по въпросите на въздействието на културистичната тренировка върху различните органи и системи на занимаващите се. По този въпрос съществуват колосално количество публикации, но намирам, че анализираният материал е достатъчен за целите на дисертационния труд.

Във втората глава са формулирани: "Цел, задачи, методика и организация на изследването".

Като основна цел авторът определя създаването на ефективна тренировъчна система със силова насоченост, основана на културистична методика и допълнена с аеробно (бегово) натоварване. Предварителното

очакване на автора е, че разработената програма е адекватна за студенти.

Формулирани са и осем задачи на изследването, от които като по-съществени мога да посоча следните: проследяване размерът на мускулатурата и евентуалната мускулна хипертрофия; проследяване на влиянието върху двигателните качества; проследяване на влиянието върху формирането на тялото и върху някои органи и системи.

Общо взето, това са амбициозни задачи и, без съмнение, широкообхватни. Така, изследвани са 66 показателя, по които е проследявано тренировъчното натоварване, физическото развитие на занимаващите се, тяхната дееспособност, функционални показатели, успеваемостта в следването. Струва ми се, че това е работа за цял изследователски колектив.

В трета глава са изложени и анализирани резултатите от проведенния експеримент. Най-често към края на анализа на дадена група показатели са направени и съответни изводи.

Обобщено може да се каже, че авторът констатира убедителни позитивни изменения у занимаващите се по всички наблюдавани показатели, при това подкрепени с висока гаранционна вероятност.

Дисертационният труд завършва с три раздела, озаглавени съответно: "Заклучение", "Литература" и "Приложение."

Прави впечатление отсъствието на глава "Изводи", което е съвсем необичайно. Вярно е, както казах и по-горе, че такива се намират при анализа на резултатите, но не е нормално и правилно читателят да обръща голям брой страници преди това, за да ги открие един по един. Категорично препоръчително е частните резултати от многобройните тестове да се групират в обобщаващи изводи.

Слабо подобие на такова обобщение намирам в така нареченото заключение, но то е написано повече в белетристичен стил, по-подходящ за широко осведомяване, отколкото за научна работа.

В главата "Литература" са посочени 289 заглавия, от които 197 на

кирилица (повечето на български и няколко на руски език) и 92 на латиница. В тези последните намирам голямо количество печатни грешки, включително изписани думи съставени от почти 60 знака.

Използвам случая за да обърна внимание на автора, а и не само на него, че разделът "Литература" към научните трудове не трябва да се разглежда като самостоятелно изследване с някакъв принос. Тук трябва да влезат само и единствено библиографските данни на цитираните преди това в текста автори. Това означава, че съвпадението между цитираните автори и тези, посочени в литературния списък, трябва да бъде 100 процента. В случая това не е така и мога да отбележа, че това не е проблем само на тази дисертация.

Считам за необходимо да посоча още някои слабости на дисертационния труд.

Преди всичко дисертацията е прекалено обширна, защото е твърде разводнена. Съдържа не малко пасажки, в които словоохотливо се изразява личното мнение на автора, или се демонстрира неговата ерудиция. Личното мнение трябва да намира място в публични монографии. В научните разработки се върви по доказателствата и интерпретацията на числата и нищо повече. Таблиците никога не се преразказват, а от тях се извличат само обобщаващи изводи.

Друг също така принципен въпрос е този за доказателствата относно достоверността на резултатите от експеримента. Тук също се сблъскваме с един феномен, който се проявява не само в тази разработка.

Авторът е посочил, че статистическата обработка е извършена в изчислителния център на Аграрния университет в Пловдив. По същия начин тестирането и в началото и в края трябва да се извършва от независим (незаинтересован) субект, който официално потвърждава това.

С казаното не искам да изразя недоверие към дисертанта Ивайло Илиев, тъй като това, за което говоря, е масова практика. Просто изследванията трябва да се организират така, че да не се налага изобщо да се

говори за доверие. В случая приемам (на доверие), че тестирането е извършено добросъвестно и резултатите са такива, каквито са представени от автора им.

Няма да влизам в подробен анализ на представения труд от гледна точка на неговата коректност в граматическо, стилово, научно и просто смислово отношение, тъй като смятам, че това е въпрос на взаимодействие между дисертанта и неговия научен ръководител. Доколкото ми е известно професор В. Боянов е положил максимум усилия в това направление, но пък научният ръководител може да дава само указания, но не и да диктува текста на дисертанта.

Посочих не малко (но не и всички) слабости на дисертационния труд. В такива случаи често се казва, че "...направените критични бележки не умаловажават стойността...", и т.н. Умаловажават, разбира се, но намирам, че те са от полза не само за дисертанта, а за цялата наука, защото тъкмо критиките водят към усъвършенстване.

Проблемът се свежда до това, критичните бележки да не се превръщат в една цялостна доминанта, която да не позволява да се видят силните страни и приносите на една разработка. Представеният труд съдържа своите силни страни и приноси.

Най-важното в случая е успешната реализация на основната идея, а тя е да се създаде система за физическа активност на студентската младеж, която да бъде не само ефективна по своето всестранно положително въздействие върху организма, но и привлекателна за младото поколение. Налице са всички основания да се твърди, че комбинацията от културистична и аеробна тренировка, с акцент върху културистичната, каквато предлага авторът, е именно такава система. Естествено, на основата на тази идея могат да се варират в широк диапазон параметрите на тренировъчното натоварване, да се индивидуализират упражненията и т.н.

От чисто научна гледна точка като принос трябва да се приеме новата информация относно въздействието, което комбинираната силово

-аеробна тренировка, с акцент върху силовия компонент, оказва върху организма на занимаващите се. И още веднъж да се подчертае непосредствения приложен характер на разработката.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Предлагам на уважаемото научно жури да удостои дисертанта Ивайло Илиев Илиев с научната степен "ДОКТОР"

Подпис:

Проф. Димитър Гюлков, доктор